

Zondagskind Joeri Dubbe

Astrid van Leeuwen

In een nieuwe serie verdiept Dans Magazine zich in de choreograaf in wording. Wat beweegt hem of haar? Dienen kansen zich aan of moet je ervoor vechten? Wat zijn de minder leuke kanten van het vak? En hoe onderscheid je je van de rest? In de eerste aflevering Joeri Dubbe: 'Geluk is niet voldoende. Je moet jezelf verkopen én risico's nemen, anders wordt het nooit wat.'

Vorig jaar september deed Joeri Dubbe (26) een belofte aan zichzelf: 'Ik sprak met mezelf af nooit werkloos te zijn, nooit m'n hand op te houden voor een WW-uitkering.' En toeval of niet, vanaf dat moment, nog geen jaar na zijn debuut als maker, slaagt hij erin om van zijn werk als choreograaf te leven. 'Maar', zegt hij kordaat, 'mocht ik als danser of choreograaf zonder werk komen te zitten, dan ga ik wel ergens achter de bar staan. Ik wil hoe dan ook actief zijn. Activiteit stimuleert creativiteit. Van niks doen zak je in elkaar.' Dat hij 'iets in zich had wat eruit moest', 'een bepaalde creativiteit', voelde Dubbe al tijdens zijn opleiding aan de Nationale Balletacademie. 'Ik genoot van het zelf dansjes maken en als ik naar muziek luisterde, zag ik de meest fantastische beelden voor me.' Met Kenzo Kusuda gaf hij geïmproviseerde dansoptredens in de Amsterdamse Club Panama, maar verdere ambities om zich als maker te manifesteren, had hij niet. 'Ik was totaal gericht op het danser worden. Choreografie leek mij, zeker gezien mijn academische achtergrond, iets voor als je veel, veel ouder bent.' Na in 2003 een finaleplaats in de Eurovision Young Dancers Competition te hebben behaald, danste Joeri Dubbe twee jaar bij Het Nationale Ballet. 'Uitgekeken op het in maillot pirouetten draaien', maakte hij in 2005 de overstap naar Nederlands Dans Theater II. Maar ook daar wrikte het na verloop van tijd: 'Gerald Tibbs, leider van de juniorengroep, zei: 'Volgens mij moet jij uitbreken, je eigen plan trekken'. Tibbs had gelijk, weet Dubbe nu, maar na drie jaar Dans-theater wachtte wel eerst het zwarte gat. 'Ik danste hier

en daar, deed een auditie in New York, maar wist niet echt wat ik wilde.' Het was Leo Spreksel, directeur van het Haagse Korzo Theater, die daarin rigoureuze verandering bracht: 'Hij gaf mij, zonder ooit iets van mij te hebben gezien, de kans mijn eerste stuk te maken.'

Een combinatie van techniek en ruigheid
Ideeën had Joeri Dubbe genoeg. 'Een heel boek vol.' En hij wist ook meteen met wie hij wilde samenwerken. 'Ik vroeg Tom Visser en Carlijn Petermeijer, die ik beiden van het Danstheater kende, voor respectievelijk het licht en de kostuums. Mijn vroegere klasgenoot Thijs Kaldenbach, die zich na een ongeval op eigen kracht tot componist en dj heeft ontwikkeld, schreef de muziek.' Het was, zegt Dubbe, zijn eerste belangrijke les: 'Als choreograaf is het essentieel dat je kunt terugvallen op een artistiek team dat je volledig vertrouwt, en dat jou helpt je ideeën verder aan te scherpen en te ontwikkelen.'

Moelijk vond Dubbe het op korte termijn vinden van een voor zijn eersteling *Prospect Future* geschikte danserscast. 'Ik heb veel namen de revue laten passeren, maar trof niet veel dansers die, zoals ik graag wil, over zowel een fantastische techniek als een bepaalde ruigheid beschikken.' Behalve zijn vriendin Carolina Mancuso – die hij van het Danstheater mocht 'lenen' – contracteerde hij uiteindelijk Raphaël Eder Kastling, 'een ongelooflijke danser met wie ik erg heb gebouft'. Zelf nam hij de tweede mannenrol voor zijn rekening.

De première, in januari 2009, was, zegt hij, een openbaring. 'Het was fantastisch om te zien hoe alle elementen samenkwamen, hoe mijn wereld op het podium gestalte kreeg. Na afloop kwamen mensen mij bedanken. Ik kreeg positieve recensies. Dat overweldigende gevoel, die eerste keer, zal nooit meer terugkeren. Mensen waren waarschijnlijk vooral verrast omdat ik nog nooit iets had gemaakt.'

Je moet het slim spelen

Al gauw daarna was er, zegt hij grijnzend, geen houden meer aan. Het Holland Dance Festival vroeg hem een stuk voor breakdancers te maken. Bijna gelijktijdig creëerde hij een duet voor *Present of Past* (het 'cadeau' van Korzo voor het jubilerende Nederlands Danstheater). Daarna volgden opdrachten van de Antwerpse dansopleiding Kunsthumaniora, van het Haagse Big5-festival en voor de 2010-editie van het Korzo-programma *Here we live and now*. Intussen werd *Prospect Future* vertoond op het Today's Art-festival, op de World Expo in Sjanghai, en geselecteerd voor de – op dit moment lopende – tournee van DansClick. Zou een ander gek geworden zijn, Joeri Dubbe niet: 'Ik ben op het productionele vlak behoorlijk georganiseerd en, zo is mijn ervaring, als ik eenmaal een duidelijk concept heb, >

Joeri Dubbe in *Prospect Future*
Foto Robert Benschop

Carolina Mancuso in *Prospect Future*, een choreografie van Joeri Dubbe
Foto Robert Benschop

komt de creativiteit vanzelf.' Verlegen om inspiratie zit hij nooit. 'Ik heb een grote verbeeldingskracht. Als kind was ik hyperactief, nu heb ik een uitlaatklep voor al mijn fantasieën.'

Hij prijst zich gelukkig dat hij onder de vleugels van Korzo mag opereren. 'Maak je een stuk voor een gezelschap dan moet je maar afwachten of ze je terugvragen, bij Korzo weet ik dat ze me verder willen helpen, me kansen willen bieden.' Toch heb je, meent hij, als choreograaf meer nodig dan geluk. 'In de eerste plaats weten ze bij Korzo dat ik niet zomaar wat doe. Ik ben heel perfectionistisch, weet wat ik wil en kom altijd met een op alle vlakken uitgewerkt plan.' Daarnaast: 'Je moet het ook slim spelen. Jezelf verkopen, zorgen dat invloedrijke mensen naar je voorstellingen komen. Aan dvd's rondsturen heb je niets, artistiek leiders hebben toch geen tijd om daarnaar te kijken.' Een groot voordeel is: 'Ik praat graag en veel en ken, door mijn werk als danser, in binnen- en buitenland veel mensen.' Dat hij geen opleiding tot choreograaf heeft gevolgd, deert hem in het geheel niet. 'Ik geloof niet in compositielessen of iets dergelijks. Je moet als choreograaf vooral dóen, risico's nemen. Als je valt, dan val je, en daarna ga je weer vrolijk verder.'

Vreselijk sááááá

Hoewel hij tot nu nog niet één keer zelf het geld voor zijn producties bij elkaar heeft hoeven sprokkelen, weet Dubbe heel goed dat dat moment kan aanbreken. 'Geen idee of ik dat kan, maar zo niet, dan vind ik wel iemand die mij daarbij helpt', zegt hij luchtig. Vooralsnog is zijn grootste probleem om uit alle aanbiedingen de juiste te kiezen. 'Een luxeprobleem, maar toch. Je wilt de tijd nemen om op het juiste moment de juiste stappen te zetten, maar tegelijkertijd moet er brood op de plank. Waar je je als danser best kunt permitteren om af en toe in een slecht stuk te staan, straalt een slechte choreografie enkel en alleen op jou af.'

Na DansClick – waarin *Prospect Future* wordt gecombineerd met *Trans-Fields* van Jérôme Meyer en Isabelle Chaffaud – maakt Dubbe dit seizoen nieuwe creaties voor ArtEZ in Arnhem en voor het community art project *ALLEHAAGSE*. Verreweg de belangrijkste opdracht is echter die voor *Chrono*, zijn eerste avondvullende werk, dat Korzo in februari in het CaDance-festival uitbrengt. 'Voor Korzo is een avondvullende productie heel normaal, maar ik kom uit een wereld waarin de meeste balletten zo'n twintig tot dertig minuten duren. De avondvullende stukken die ik zag, vond ik doorgaans vreselijk sááááá. Ik hoop dat ik daaraan kan ontkomen. Daarbij houd ik mezelf voor dat ik op een negatieve manier naar deze opdracht kan kijken, maar dat ik ook kan denken: wat kan ik hiermee doen, wat ik nooit en te nimmer in 25 minuten zou kunnen?'

Chrono zal gaan over de relatie tussen natuur en techniek. 'Heeft techniek ook positieve effecten op de natuur? Biedt de techniek ons mogelijkheden om als mensen te groeien,

Rapportage van *Prospect Future* met Raphaël Eder Kastling en Joeri Dubbe
Foto Korzo Theater

of veranderen we gaandeweg in robots?' Dubbe wil met de voorstelling een statement afgeven, niet alleen gebaseerd op zijn eigen mening, maar ook op de denkbeelden en ervaringen van zijn dansers. 'Een van hen heeft bijvoor-

om niet meer mee te dansen in zijn eigen werk. 'Je mist dan toch het overzicht.' Wel staat hij af en toe nog in producties van anderen, zoals in de nieuwe choreografie van Jussi Nousiainen en Jesús de Vega Gomez voor Station Zuid.

'Als je valt, dan val je, en daarna ga je weer vrolijk verder'

beeld astma. Had hij 150 jaar geleden, toen het nog ontbrak aan goede medicijnen, geen kans gehad, of was hij, zonder alle allergieën van de moderne tijd, juist beter af geweest?'

Geen eendagsvlieg

Het kost Joeri Dubbe, zegt hij, niet veel moeite om als maker los te komen van zijn Danstheater-verleden. 'Natuurlijk, er zijn elementen die ik meeneem in mijn werk. Zo heb ik veel geleerd van hoe Jiri Kylián de verschillende onderdelen van een voorstelling samenbrengt. Maar met elke choreografie die ik maak, merk ik dat ik verder van het Danstheater kom af te staan.' Hij twijfelt er dan ook over of hij zijn achtergrond moet blijven aanwenden bij de promotie van zijn voorstellingen. 'Enerzijds trekt het uiteraard wel de aandacht en komen veel van de dansers met wie ik werk bij het gezelschap vandaan. Anderzijds: het is écht geen Danstheater wat ik doe.'

Een besluit dat hem minder moeite kostte, was de keuze

Op dit moment hoeft hij dat voor het geld niet te doen, maar: 'Ik kan moeilijk nee zeggen. Al wil ik wel alleen met mensen werken van wie ik nog echt iets kan leren.' Vraag je hem er qua toekomst even op los te fantaseren, dan zegt Dubbe: 'Ik zou ooit graag een eigen, kleine groep hebben, waarmee ik behalve theaterproducties ook installaties en locatieproducties zou willen maken. Maar zover is het nog lang niet: ik zit nu in de fase waarin ik me langzaam durf te realiseren dat ik geen eendagsvlieg ben. Investeren in de samenwerking met mijn team – dat ik met elke productie zie groeien – is nu het belangrijkste. En mijn eerste avondvullende productie natuurlijk. Daarbij ligt op dit moment heel mijn hart.'

Prospect Future is, als onderdeel van DansClick, nog t/m 25 november te zien in diverse theaters, www.dansclick.nl
Joeri Dubbe's avondvullende productie *Chrono* gaat op 9 februari in première in Theater aan het Spui in Den Haag, www.cadance.nl